

niet meer optreden als rem voor de productie. En hier ligt dan ook de onoverbrugbare kloof tussen de belangen van de bezit ende klasse en de miljoenenmassa's der bevolkingen.

De tegenwoordige propaganda van de sociale psychologen brant nu de bedrijven als „sociale gemeenschappen” op de voorgrond. En in „gemeenschappen” moet ieder werken aan het heil, het welvaren, van de „gemeenschap”. De onverschilligen en lauwen moeten door de „gemeenschapsgeest” beziel worden en voor iedereen duidelijk als saboteurs, of als sociaal-minderwaardigen worden aangewezen. Een meer democratische omgangsvorm van de kant der leidende personen, het leggen van verantwoordelijkheid op onderdelen van de gang van zaken op de arbeiders moeten de „gemeenschap” innerlijk verstevigen.

Maar deze versteviging is alleen het ste-

viger inschakelen van het hele personeel in het doel van de onderneming: De winstvorming. Onder het schijn van een democratisch verkeer worden de mensen méér tot willoze werktuigen van de leiding dan ze ooit waren en verstevigen ze hun eigen uitbuiting.

De oorzaak daarvan ligt in het feit, dat de bedrijven voorgesteld worden als „gemeenschappen” voor de goederenproductie, terwijl ze in hun doelstelling alleen „gemeenschappen” voor de exploitatie van belegd kapitaal zijn. „Het opvoeden van de mensen tot sociaal gedrag”, zoals de praktische sociale psychologen zich dat voorstellen werkt eenvoudig als een nieuw soort van taylorstelsel, het opvoeren van de uitbuiting der massa's. Maar nu in de bedriegelijke vorm van het werken voor de „gemeenschap”. De tegenstellingen tussen kapitaal en arbeid liggen echter tegenwoordig zo scherp, dat we de sociale psychologen wel kunnen voorspellen, dat hun succes maar heel matig zal zijn.

Tussen Regge en Dinkel

Er heerst een schijnbare rust onder de textielarbeiders. Schijnbaar, onder de oppervlakte boren en gist het echter. Van tijd tot tijd komt dit tot uitdrukking in een hier en daar plotseling uitbrekend conflict; tot de lang verwachte strijd ook in de textielindustrie komt het echter niet. Daarom niet, omdat de leiders van de bedrijfsunie van textielarbeiders er steeds nog in slagen om de strijdwill van de arbeiders af te dammen en af te leiden. De ontevredenheid wordt echter steeds groter en het kost deze leiders van vakorganisaties steeds meer moeite hun leden in bedwang te houden.

Zo vond er te Oldenzaal in hotel Reerink weer een vergadering plaats door het bestuur van de bedrijfsunie, onder dwang van haar leden, uitgeschreven. En het is daar lang niet zachtmoedig toegegaan. Tientallen arbeiders hebben hun fiolen van diepe verontwaardiging over het bestuur en over de wijze waarop de arbeiders, speciaal bij de firma Gelderman, behandeld worden uitgestort. Zij zeiden het te verdommen om weer terug te gaan naar de vooroorlogse toestanden in de textielindustrie.

Bij het C.A.O. was aan den werkgever vergunning verleend om in verband met de slechte textielpositie tijdelijk in ploegen te laten werken. Als uiterste datum was genoemd 31 Mei, nu is het onderdehand al eind Juni en de firma Gelderman laat zijn arbeiders nog even vrolijk in ploegen werken. Daarbij de wederinvoering van het 12-getouwensysteem, hetwelk door de aanwezige arbeiders terecht als mensonwaardig werd gekenschetst.

Dit betekent een overbelasting, die hen 'avonds na afloop van hun dagtaak zo afgemat doet huiswaarts gaan, dat zij elke belangstelling voor het gezin en voor alles, behalve voor rust, verloren hebben. Men vertelde het bestuur in heel duidelijke bewoordingen dat men dit alles niet langer nam en dat men van het bestuur verwachtte, dat zij er aan mede zou werken deze bezwaren uit de weg te ruimen.

De hoofdbestuurder Stuvé, die na de arbeiders het woord nam, vertelde dat het in feite niet ging over het al of niet aanvaarden van het 12-getouwensysteem, doch of de arbeiders al of niet overbelast werden. Dit moet duidelijk aangetoond worden en daarom adviseerde hij nog eens een proef te nemen onder controle van een fabriekscommissie. Want zeide hij, dan staan we sterk tegenover den patroon, want deze moet ook nog leren het contract te hanteren.

Het bekende spel, gespeeld volgens de eveneens bekende spelregels dus. Ditmaal was Stuvé echter niet overtuigend genoeg om de arbeiders er in te doen lopen. Hierover schreven we reeds, dat het een zeer rumoerige vergadering was en zelfs het Vrije Volk van 15 dezer moest erkennen, dat de houding van de arbeiders dermate afwijzend is tegenover de huidige plannen, dat hier „een critieke toestand bestaat, die voor arbeiders en bedrijf en voor de gemeenschap hoogst ernstige gevolgen kan hebben.”

Hegeen dus in gewone terminologi betekent, dat men een conflict te wachten staat. Oldenzaal is in zekeren zin te vergelijken met het donkere Zuiden. Deze, in hoofdzaak katholieke, arbeiders leren slechts langzaam. Een kwestie van opvoeding en beïnvloeding. Langzamerhand geven zij echter blijk het anders te willen. Een voornaam ding zullen zij echter nog moeten leren n.l. dat zij, om verbetering in hun positie te kunnen verkrijgen, hetzelfde zullen moeten doen. Geen opdrachten aan besturen wier het voornaamste taak het toch maar is om de godsvrede te bewaren en de arbeiders er op te wijzen dat zij vooral onze wederopbouw in het oog dienen te houden. Doch onder eigen leiding de strijd aanvaarden en middels deze strijd datgene afdwingen wat men wenst te bereiken.

BROCHURES

„Van Slavenmaatschappij tot Arbeidersmacht” f 0.90

„De Arbeidersraden” le deel f 1.25

Te bestellen bij de administratie of bij de bezorgers

Waar lijkt dat op?

Wij ontvingen een schrijven van de E.V.C. Arhem, waaruit bleek, dat op haar huishoudelijke vergadering enige leden van het Nederlandse Legerwederrechtelijk waren binnengedrongen. De begeleidende onderofficier deelde mede, dat zij van de bevelvoerende officier de opdracht hadden ontvangen, in deze vergadering te komen controleren, of er eventueel soldaten aanwezig zouden zijn! De aanwezige arbeiders waren terecht verontwaardigd over dit optreden en waren van mening, dat dit fascistische methoden waren. Zij brachten hun mening tot uiting in een schrijven, dat zij aan verschillende kranten toezonden, en in een protest-motie aan den minister van oorlog

VAN ONZE LEZERS

Het aantal brieven, dat we ontvangen in antwoord op onze „vragen aan de lezers” neemt dagelijks toe. Wij verheugen ons daar over, want het blijkt daar uit, dat onze lezers met onze krant mee leven. Over het algemeen bleken de lezers tevreden te zijn met de inhoud van onze krant, maar zij hadden toch hun bijzondere wensen en aanmerkingen. We zullen er zeker ons voordeel meedoen, zodat door het reageren van onze lezers de krant er nog meer op zal vooruitgaan.

Op sommige punten, voornamelijk wat betreft de onderwerpen die de inzenders nog gaarne in Sp. zaken behandeld en de bemerkingen aangaande het Marxisme, zullen we nog nader ingaan.

MEDEDELING VAN DE ADMINISTRATIE

Wij verzoeken de abonnees dringend hun abonnementsgelden voor het derde kwartaal 1946 op onze Giro 168797, of per postwissel te voldoen.

Ter verkoming van extra werk verzoeken wij alle abonnees niet te wachten op het aanbieden van de kwitantie maar direct het verschuldigde bedrag van f 1.95 per kwartaal, f 7.80 per jaar of f 0.65 per maand te voldoen.

Aanvang 3e kwartaal 1 Juli.

Bij voorbaat dank.

DE ADMINISTRATIE

V. S. V. vergadering

MUIDEN-OOST — Openbare Vergadering. Maandag 1 Juli in Café „Grifioen”, Trompstraat. Onderwerp, I. E.V.C. en de staking. II. Fusieplannen E.V.C.-N.V.V. Aanvang 7.30 uur. Vrij Entree.

6 Juli 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 27

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOUDESTRA
Voorl. adres: Beursstraat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie: Trouwingsstraat 8"
Postgiro 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” — Amsterdam

Op het hellend vlak

Sinds weken zijn de ministers van Buitenlandse Zaken der vier mogendheden in Parijs bijeen, om tot een oplossing te komen van de tegenstrijdige belangen der Grote Drie ten opzichte van de Middellandse Zee, Italië, de Italiaanse koloniën en de Balkan. Er is nog op geen enkel belangrijk punt overeenstemming bereikt. Wel werd aan Frankrijk een kleine gebiedsuitbreiding aan de Italiaanse grens toegestaan, wel werd de omvang van de Bulgaarse vloot op 7250 ton vastgesteld, en werd bepaald, dat de Roemeense saldi in het buitenland gedeeltelijk voor herstelbetalingen mogen worden gebruikt. Maar hierbij staan de belangentegenstellingen tussen Rusland en Amerika-Engeland niet zo op de voorgrond, dat een overeenkomst daardoor werd verhinderd. Dat de eilanden van de Dodecanesos aan Griekenland zullen worden toegekend, maar moeten worden gedomilitariseerd, is een compromis, waardoor de onverzoenlijkheid van de tegenstellingen tussen de grote machten des te duidelijker in het licht wordt gesteld. Rusland, dat deze eilandengroep voor zich had opgeëist, heeft er zich voorlopig bij neergelegd, dat van daaruit de Dardanellen niet meer onder vuur kunnen worden genomen.

Men is bescheiden geweest in zijn verwachtingen. De kranten leiden uit deze overeenkomsten af, dat er „een betere stemming” op de conferentie te Parijs valt te constateren. Maar het is nog de vraag, of deze afspraken van kracht zullen worden, want in de kernkwesties, die allemaal om de beheersing van de Balkan gaan, is geen spoor van ook maar de geringste toenadering te zien.

De vraag, of Triëst bij Italië dan wel bij Joego-Slavië zal behoren, staat in het middelpunt van de diplomatieke strijd, die in Parijs wordt uitgevochten. Triëst is de enige grote haven aan de Adriatische Zee, van waaruit Joego-Slavië kan worden bereikt, maar ook de kortste verbinding met de Donau, de grote waterweg, die dwars door Oostenrijk en de Balkan naar de Zwarte Zee gaat. Het Engels-Amerikaanse kapitaal, dat Triëst in handen wil zien van een Italië, waar het zelf

de lakens uitdeelt, vraagt daarom ook de vrije vaart op de Donau, de zekerheid, dat het met de Balkan-eilanden (o.a. Roemenië) handel kan drijven en het vrije luchtvaartverkeer in Oost-Europa.

Op alle genoemde punten staan de belangen scherp tegenover elkaar. Want al hebben de Westerse machten ook Triëst onder hun bereik, de Donau, alsmede de omliggende landen, zijn door Russische troepen bezet of bevinden zich in handen van Joego-Slavië, dat met Rusland één lijn trekt. Rusland moest ondervinden, dat overal in het Middellandse Zee gebied, waar de gewapende macht van Engeland en Amerika aanwezig is, het wel eisen kan stellen, maar dat deze worden afgewezen. Op de Donau en in de Balkan staat het precies omgekeerd. Hier is het Rusland, dat geen duimbreed toegeeft. Het heeft daarvoor zijn redenen. Want als de schepen van het Westerse kapitaal op de Donau varen en wanneer de Westerse machten handel drijven met Roemenië en de andere Balkanlanden, zou een wig worden gedreven in wat zich als Russische staatseconomie op de Balkan gaat vestigen. De Russische staat laat en in Rusland en op de Balkan geen enkel buitenlands kapitaalbedrijf toe en voor zover het daar nog aanwezig is, wordt het gelikwideerd. Hier heerst het staatsmonopolie op de productie, als principiële grondslag van zijn macht. Een concessie op dit gebied zou de grondslagen van zijn macht aantasten, het staatsmonopolie op de productie doorbreken. Het zou zijn het begin van het eind van de macht van de heersende bureaucratie. Als de belangen zo scherp tegenover elkaar staan, kunnen concessies alleen door macht worden afgedwongen.

UIT DEN INHOUD:

Bikini
De stem des volks
Vreugde en arbeid
Van de stakers
Verworpenen der aarde

Het leek er reeds op, of dit van Russische zijde zou worden geprobeerd. Joego-Slavië eiste — en eist nog — de soevereiniteit over Triëst op. Zonder Triëst mist de Donauweg en ook Joego-Slavië zijn uitvalspoor naar de Middellandse Zee. In de laatste dagen kwamen in Londen en New York berichten binnen, dat verschillende divisies Joego-Slavische troepen gereed stonden, om Triëst te bezetten. Het antwoord hierop was, dat een Engelse vloot de haven van Triëst binnenstoomde, en de zware Amerikaanse kruiser Furga er eveneens heen werd gezonden.

Als door een bliksemsflits wordt hierdoor de gehele situatie belicht. Terwijl de diplomaten in de U.N.O. en op de conferentie te Parijs elkaar dwars zitten met de formele uitlegging van gesloten overeenkomsten, met het vetorecht, of met vergadertrucs, staan de vijandelijke machten bij brandpunten als Triëst oog in oog tegenover elkaar. Het bevel aan een paar divisies zich op marsch te begeven, kan de wereldstrijd, onmetelijk verschrikkelijker dan ooit, opnieuw doen ontbranden.

Toch zal, voorlopig nog, dit bevel niet worden gegeven. Als er „incidenten” plaats vinden, zoals even vóór de oorlog aan de grens van Mandsjoerije tussen Rusland en Japan, waar een flinke legermacht wekenlang in een zware strijd was verwickeld, zonder dat het tot een oorlog tussen de beide landen kwam, dan is het de taak der diplomaten, een dergelijke strijd te localiseren. Zo zou men zich ook kunnen voorstellen, dat de Joego-Slaven proberen Triëst te overrompelen, en de Engels-Amerikaanse vloot met haar kanonnen de stad onder vuur neemt, zonder dat het ontzaglijke geweldsapparaat van de grote machten in beweging wordt gebracht. Men is nog niet klaar voor de grote strijd. Men is nog bezig, de gunstige posities in te nemen, van waaruit de miljoenenlegers kunnen opmarcheren. Deze betekenis hebben de Amerikaanse bases in Spanje, maar ook in Italië zullen deze worden aangelegd, want de militaire actie begint lang voordat het bevel tot vuren wordt gegeven. Het startklaar maken van de oorlogsmachine behoort er even noodzakelijk bij, als het gereed maken van een schip, dat van stapel moet worden gelaten. Triëst is een incident, zoals ook de gebeurtenissen in Iran als een incident moe-

ten worden gezien, waar plaatselijk de tegenstellingen op elkaar botsen, waar zelfs de wapenen spreken, en het er toch alleen maar om gaat, de gunstige posities in te nemen. Maar dit alles vormt alleen een onderdeel van het grote vernietigingswerk, dat deze wereld van uitbuiting aan het voorbereiden is.

De proefnemingen met de atoombom bij het eiland Bikini in de Stille Oceaan, hebben hierbij een veel, grotere betekenis. Hier wordt aan een vernietigingswapen gewerkt, dat een uitwerking heeft, die onze begrippen nog te boven gaat. Het geeft aan diegenen, die erover beschikken, de mogelijkheid, den tegenstander met algemene vernietiging te bedreigen, en deze zo nodig ook toe te passen. Daarbij vallen incidenten als Triest of Iran in het niet. Deze zijn niet meer dan etappes op de weg die naar de grote vernietiging leidt.

Het valt op, dat de gehele wereld weet, dat de zaken zo staan. Nauwelijks een jaar geleden, waren de verwachtingen op een vreedzame ontwikkeling nog hoog gestemd. De Organisatie van de Verenigde Volkeren zou de samenwerking tussen de overwinnende landen en de vrede waarborgen, desnoods met de sterke arm van een internationale politiemacht. Toen wij in „Spartacus“ er op wezen, dat de tegenstellingen in deze kapitalistische wereld onherroepelijk tot een nieuwe oorlog moesten leiden, werden wij daarom aangevallen. In „Het Parool“ werd ons het verwijt gemaakt, een geest te kweken, die de samenwerking tussen de Verenigde Volkeren ondermijnt. Het is gebleken, dat er geen geest van samenwerking tussen de grote machten was, en ook nooit kan zijn. De harde, materiële belangen der heersende klasse van de verschillende landen zijn niet elkaar opnieuw in strijd en er is geen ogenblik geweest, waarop men zou hebben gearzeld, opnieuw het oorlogswapen in gereedheid te brengen.

Vandaag weet men, dat dit zo is, en dat is opmerkelijk — men heeft er zich bij neergelegd. Men aanvaardt het als iets waaraan toch niets valt te veranderen. Zo lezen we b.v. in „Het Handelsblad“: „De Verenigde Naties confereren, de ministers in Parijs confereren over het leven van volkeren, die gelaten toezien en afwachten. Een jaar na het einde van de wereldoorlog gapen de tegenstellingen wijder dan ooit“. Het blad noemt de staatslieden „harlekijnen, die om het groene laken steeds weer dezelfde gepolijste strijkages maken, met revolvers in hun achterzakken, tot hun spel doorbroken wordt door de Dood, die zijn oogst komt opheffen, onverbiddelijk en onafwendbaar, de uiteindelijke triomfator“.

**Werft abonne's
voor „Spartacus“**

DE STEM DES VOLKS

Sedert de kamerverkiezingen zijn ruim anderhalve maand verstreken. Ruim een maand geleden werd minister Dr. Beel belast met de vorming van een kabinet, dat „geacht mag worden het vertrouwen te genieten van de Tweede Kamer“. Dit was een ongebruikelijke formulering waarmee de formateur alle kanten heen kon. Dat vloeide allereerst voort uit de moeilijke positie, die voortspruit uit de samenstelling van de Kamers.

De Partij v. d. Arbeid hangt overtuigd de geleide economie aan, een politiek die voortvloeit uit de structuur van het huidige kapitalisme en de afhankelijke positie van Nederland in het bijzonder. Zij aanvaardt de noodzakelijkheid dat aansluiting bij Engeland wordt gezocht, welk land echter op zijn beurt veelal tegen Amerika moet aanleunen, ja, vaak er ook voor moet terugwijken. De P.v.d.A. met haar 29 zetels leed echter een stevige verkiezingsnederlaag. De Katholieke volkspartij heeft ook wel oog voor de nieuwe wereldsituatie, maar bij haar bestaat voor de eisen die deze situatie stelt allerminst geestdrift. Zij is slechts bereid om telkens bij gebleken noodzaak de bakens te verzetten. In ieder geval wil zij trachten zoveel mogelijk de Nederlandse zelfstandigheid en haar gezagsverhoudingen in Indonesië te behouden. De K.V.P. kwam als grote overwinnares, met 32 zetels, uit de stembus.

De andere burgerlijke partijen zijn verre in de minderheid gebleven en komen voor de kabinetsvorming ook niet zo snel in aanmerking omdat zij vijandig staan tegenover de geleide economie.

Ook de C.P.N. met haar tien zetels komt niet meer in aanmerking. Zij is op Rusland georiënteerd en dat past dus niet in de internationale situatie.

Dus ligt een combinatie van P. v. d. A. en K.V.P. voor de hand. Dat betekent een langzamer opstomen van het schip van staat in de richting van de geleide economie.

Hoe staan, na een maand uitwegen van beider krachten, de stukken er voor?

Als grondslag voor de verdeling van de minister portefeuilles is blijkbaar de oplossing aanvaard: „half om half“. Dat reeds tekent de positie van de Partij van de Arbeid, die zwakker in het parlement vertegenwoordigd, bovendien een nederlaag geleden hebbende, deze verhouding toch kon afdwingen. Hoe kon dat? Wij komen daarop aan ons nog terug. Op de punten van binnenlands beleid schijnt men de hindernissen voornamelijk te hebben overwonnen. Zelfs worden de namen van de meeste ministers al genoemd gepaard gaande met het voorwaardelijk noemen van de hun toegewezen portefeuilles.

Alles wijst er op, dat, zij het wat gematigd, de binnenlandse politiek van het vorige kabinet zal worden voortgezet. Dat de

koers wat gematigder zal worden gevolgd, blijkt ook reeds uit het feit, dat het huidige demissionaire kabinet reeds een aantal door te voeren bezuinigingen in het ambtelijk apparaat aankondigde en met belastingvoorstellen kwam, die het bedrijfsleven wat meer zullen „ontzien“. De katholieke partij maakt verder van de gelegenheid gebruik om een aantal speciaal-katholieke verlangens naar voren te schuiven. Maar, zoals gezegd, in grossen und ganzen blijken hier de moeijelikheden reeds overwonnen te zijn.

Waarop, in godesnaam wacht dan eigenlijk de definitieve kabinetsformatie? Het geschil draait om de bezetting van slechts twee portefeuilles, maar — en hier tekent zich de nieuwe positie van Nederland — de twee belangrijkste, n.l. Overzeese gebiedsdelen (een mooiere, democratischer naam voor de vroegere „Kolonien“) en Buitenlandse Zaken.

Fortuinlijk is het vorige kabinet ten aanzien van Indonesië zeker niet geweest. Onder druk van Engeland is het steeds verder teruggekomen van zijn aanvankelijke standpunt, om „niet met oproerlingen en collaborateurs in Indonesië te praten“. Ook op de „erkenning van het wettig gezag“ en de ook in Indonesië geldende „regeling van het spel“ wordt niet meer zo groot gewicht gelegd.

Het is daarvan niet alleen teruggeweken, het is toch gaan praten. En de Republikeinse Indonesische regering, die ook niet uit malle jongens bestaat, aanvaardde iedere verdere tegemoetkoming. Maar na de vorstelijke ontvangst van de Indonesische delegatie op de Hoge Veluwe, heeft zij de nieuwe voorstellen van de Nederlandse regering, die trouwens toen weer minder ver gingen dan de Engelse arbiters, „Lord Inverchapel“, had weten te formuleren, afgewezen en eiste erkenning van de Indonesische Republiek op Java en Sumatra en de vestiging van de Indonesische Vrijstaat, omvattende geheel vroeger Nederlands-Indië.

Zonder nu in te gaan op het probleem Indonesië, kunnen we wel vaststellen, dat dus de Nederlandse regeringspolitiek, voor wat dit onderdeel van haar beleid betreft, geen onverdeeld succes is geweest. Natuurlijk is de politiek ten nauwste verbonden met de algemene buitenlandse politiek en het spreekt dus vanzelf dat over de Indonesische politiek de kritiek in burgerlijke kringen opklinkt, dat de bewust aanvaardde politiek van de Partij v. d. Arbeid Nederland op internationaal terrein te weinig weerstand geeft, en de Nederlandse imperiale belangen tegenover die van de grootmachten dreigen in het gedrang te komen. Daarom is de kwestie van de toewijzing van de beide bedoelde portefeuilles een belangrijk sluitstuk van de gehele kabinetsformatie geworden.

En hier nu blijkt, dat de zwakke internationale positie van Nederland de nationale invloed van de Partij v. d. Arbeid versterkt ondanks de verkiezingsuitslagen. Vandaar de aanvaarde grondslag: half om half.

Vrijdag 21 en Zaterdag 22 Juni hebben enige ministers per vliegtuig een bezoek aan Londen gebracht. Ten eerste, de rieuwe formateur Dr. Beel, maar daarnaast waren ook aanwezig de ministers Drees en van Royen (Buitenlandse Zaken).

Van Kleffens, minister zonder portefeuille, Nederlands vertegenwoordiger in de Veiligheidsraad, was per vliegtuig uit New-York overgekomen. Ook Tjarda van Starkenborgh Stachouwer, oud-Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indië, thans ambassadeur te Parijs, die dus a.h.w. op de stoep zit bij de vergaderde ministers van buitenlandse zaken van de grote vier, was eveneens aanwezig, evenals de Nederlandse ambassadeur te Londen, Michiels van Verduijnen.

De afwezigheid van den minister van Overzeese gebiedsdelen van het oude kabinet, Logeman, maakt het duidelijk, dat de besprekingen niet uitgingen van dit kabinet, maar verband houden met de nieuwe kabinetsformatie. Daardoor werd tevens duidelijk, dat Logeman zijn portefeuille niet behoudt.

Tevens kan worden begrepen, uit de aanwezigheid van de drie in het buitenland opererende persoonlijkheden, dat de verhandelingen gingen over Nederlands internationale positie met inbegrip van het probleem Indonesië.

Nadat de Nederlandse ministers in den Haag zijn teruggekeerd, worden de onderhandelingen voornamelijk over de bezetting van de ministeries van Overzeese gebiedsdelen en Buitenlandse Zaken voortgezet. Uit de namen van personen, die de laatste dagen als kandidaten worden genoemd, is de conclusie gerechtvaardigd dat de positie van de K.V.P., wier politiek wat steviger gericht zal zijn op het meer bewaren van een zekere zelfstandigheid en vooral op het steviger vasthouden aan de gezagspositie in Indonesië, iets sterker is geworden.

Dat dit bevordert wordt, door de gebeurtenissen in Indonesië zelf, de tegenvoorstellen van Sjahrir en de laatste berichten van daar, die wijzen op een gezagscrisis van het nieuwe Republikeinse bewind, spreekt vanzelf.

Deze politiek van de K.V.P. krijgt betere kansen, wanneer de Indonesische verzetsbeweging als geheel op een handige wijze zou kunnen worden neergedrukt. Evenzeer staat vast, dat Engeland, dat zelf met India in grote moeijelikheden verkeert, daartegen geen bezwaar zal maken, wanneer dat op een rustige, bezadigde, handige wijze plaats vindt.

Wellicht is, als dit nummer verschijnt, het kabinet reeds gevormd. Wij wagen ons overigens niet aan voorspellingen, waar de beslissingen zozeer afhankelijk zijn van directe politieke situaties.

Toch zijn wij van mening dat, zij het wellicht gematigd, de buitenlandse politiek van Nederland dezelfde richting zal hou-

Verworpenen der aarde

In een van de vorige nummers van Spartacus drukten we een noodkreet van Weense en Duitse kameraden af, bestemd om de klassebewuste proletariërs van de westerse landen wakker te schudden. In het vorige nummer publiceerden we het s.o.s. van den Weensen burgemeester, met ons commentaar.

Ook de burgerlijke pers maakt melding van de ellende in Duitsland, maar ze doet het op haar manier. Waar wij een beroep doen op de internationale solidariteit, speculeert zij op de haatgevoelens in de mensen. Het staat er wel niet openlijk, maar zo tussen de regels door kun je toch wel lezen, zie je, de ellende, die wij toen hadden hebben zij nu, lekker. Evenals in Nederland de zo hooggeroemde „eenheid van het Nederlandse volk in bezettingstijd“ niet zo groot was, of de bourgeoisie en welgestelde boeren hadden te eten, terwijl het proletariaat verhongerde, zo is in Duitsland de honger ook niet algemeen. „Het platteland en de kleine stad en de betaalkrachtige stedeling heeft nog geen honger te lijden. Het ergst is de Habenicht uit de grote stad er aan toe“ schrijft het Parool.

„De Engelsen wantrouwen hen, want de moeilijk te controleren ruïnevelden verbergen veel wat illegaal is. De Duitsers (welgestelden Red. Sp.) zijn over het algemeen vies van hen. Van de zo verheerlijkte Duitse gemeenschapszin blijkt hier niet veel echt te zijn. Zo is er een vrijwel geïsoleerde bevolkingsgroep ontstaan van min of meer buiten het bereik van de wet levende verwilderden, die niets meer te verliezen hebben.“

den als zij in het eerste bevrijdingsjaar is gegaan. Een politiek van uiteindelijke afhankelijkheid aan buitenlandse grootmachten. Het houden reeds van de conferentie in Londen is daarvoor een bewijs. Een van de grote staatslieden van deze tijd heeft gezegd: „dat de betekenis van de democratie het beste blijkt uit die simpele daad van den eenvoudigen burger die, afgezonderd in zijn stembokje, door een eenvoudig potlood-teken beslist hoe zijn land zal worden geregeerd“.

Frases! De Nederlandse kiezer heeft zijn potlood gehanteerd. De problemen zelf zijn hem niet voorgelegd. De machtsverhoudingen zijn hem niet of onvoldoende klaar. Zijn geest is evenzeer geketend aan frases, als het potlood aan het stembokje. De uitslagen der verkiezingen worden geïnterpreteerd zoals dit in de grote imperialistische politiek past.

Het vetorecht komt ook hier toe aan de

Deze proleten worden door de geallieerden, die immers zoveel „menselijker“ zijn dan de Duitsers, bewust aan de honger en ellende overgeleverd.

„Het Handelsblad van 29 Juni schrijft: „In de Nieuwstraat (te Kerkrade), lange, rechte straat met breed-kronige esdoorns, spelen kinderen. En in de Neu-strasse aan de overkant spelen óók kinderen. Daartussendoor loopt een hoge afrastering van prikkeldraad en op gezette afstanden staan indrukwekkende borden met in drie talen het opschrift, dat wie het waagt de grens te overschrijden: „wil be shot without challenge“ de kans heeft „ohne weiteres erschossen zu werden“, „loopt gevaar zonder meer te worden doodgeschoten“. Desondanks proberen kinderen de grens te overschrijden om een boterham te halen.“

Tot grote ergernis van „Het Handelsblad“ krijgen ze ook meestal nog wat mee. De proleten aan de ene kant van het prikkeldraad helpen de hongerende kinderen van de proleten aan de andere kant.

In drie talen staat het er: „wie de grens overschrijdt wordt doodgeschoten“. In drie talen, want deze gewoonte is internationaal. Over de gehele wereld. De proleet die zich één voet met de proleten van de gehele wereld, en dat ook met de daad toont, loopt kans doodgeschoten te worden. Op dat punt zijn alle kapitalisten het eens.

Maar ondanks de kogels, ondanks het prikkeldraad, ondanks de douanen, waar ter wereld ook, zullen de verworpenen der gehele aarde elkaar vinden om gezamenlijk het gehele haat en dood zaaiend tuig op te ruimen.

BOEKENSTAL AMSTELVELD.

„s Maandags staat „Spartacus“ op het Amstelveeld te Amsterdam met kranten, boeken en brochures.

U kunt dus daar terecht voor het kopen van boeken en brochures. Zegt het Uw vrienden.

De arbeider, die Maandag j.l. een prijs van f 3.95 hoorde noemen voor „Petroleumkrijg“ was slachtoffer van een misverstand. De prijs is f 1.50.

Wij hebben een exemplaar voor hem bewaard en hopen hem dus spoedig weer te zien.

BIKINI

Verloren, ergens temidden van de onmetelijke watervlakten van de Grote Oceaan, ligt het eilandje Bikini. Meer dan 3000 km ten Zuid-Oosten van de Yokohama, evenver ten Noord-Westen van de Samoa-eilanden, 2000 km Oostelijk van de Amerikaanse marine-basis Guam, bijna 1000 km ten Zuiden van Wake, 4000 km van Hawaï, scheen dit slechts enkele tientallen kilometers grote koraalrif wel eeuwig vergeten te moeten blijven. De paar honderd bewoners trokken zich al even weinig aan van de moderne „beschaving“ als deze „beschaving“ van hen. Bikini was voor deze „beschaving“ niet meer dan een puntje op de kaart, één van de vele koraalriffen in de wateren van de Stille Oceaan, waar men moest oppassen niet te stranden.

Niettegenstaande alle voorzorgen, zijn er vele schepen gestrand op de klippen van de Stille Zuidzee. Wat is echter de ondergang van één schip in vergelijking tot de ramp, die thans op het eiland Bikini plaats vindt? Want daar, op dit kleine eilandje dreigt de ondergang van meer dan één vaartuig: hier strandt de gehele moderne „beschaving“, hier dreigt de ondergang van de gehele mensheid.

De enkele honderden bewoners van Bikini, die stellig niet hebben deelgenomen aan de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten, hebben nauwelijks een jaar, nadat ze van de „Japanse overheersing“ werden bevrijd van de vertegenwoordiger van het Witte Huis, in naam der democratie, te horen gekregen, dat ze hun eiland moeten verlaten, omdat dit zal worden vernietigd. Het is waar, het zijn maar een paar honderd mensen, en ze kunnen niet eens lezen en schrijven. Ze kunnen dus ook het A-lantische Charter niet lezen en ze weten niet, dat deze oorlog werd gevoerd voor het bestaansrecht der kleine volken. Maar al wisten ze dit, dan zouden ze toch moeten wijken voor de hogere belangen der „beschaving“, die eist, dat thans proeven worden genomen met het nieuwe vernietigingsmiddel, de atoombom.

Bikini zal worden vernietigd door een atoombom. Rondom dit eilandje, over een oppervlakte van honderd vierkante kilometers, worden allerlei verouderde oorlogsschepen voor anker gelegd, zodat men de uitwerking van de bom op een dergelijke verspreide formatie kan nagaan. Deze schepen worden „bemand“ met dieren, die nog minder van democratie weten, dan de bewoners van Bikini. Maar deze dieren hebben toch in elk geval longen, zij hebben een lever, een hart, zij hebben beenderen, allemaal eigenschappen, die hen grote overeenkomst doen vertonen met den mens, althans met den mens, zoals men die in de oorlog nodig heeft. Daarom zijn deze diertjes voor de Amerikaanse generale staf interessant en belangrijk.

Want de Amerikaanse staf heeft grootse

plannen. Hiroshima en Nagasaki waren al belangrijke proefnemingen, die bewezen, dat men met één atoombom een wereldstad kan doen verdwijnen en zijn bevolking uitroeien. Maar een stad als Nagasaki is een groot mensenspakhuis. Het is echter de vraag, wat men met atoombommen kan uitrichten tegen een verspreide vlootformatie of ook tegen een over een uitgestrekt land verspreide bevolking.

Dit nu, moet Bikini leren. Juist daarom heeft men zo'n afgelegen eiland moeten uitzoeken. Want deze proef zal de functie van de atoombom als ruimtewapen moeten leren. En ruimte heeft men in de Grote Oceaan genoeg.

De atoombom, die boven Bikini zal worden uitgeworpen, is een technische „vervolmaking“ van de bommen van Hiroshima en Nagasaki. De atoombom van Bikini zal, behalve het splitsbare uranium en plutonium, nog grote hoeveelheden andere radioactieve stoffen bevatten, stoffen, die thans in bijna onbeperkte hoeveelheden in het laboratorium kunnen worden geproduceerd.

Na de terugkeer van de tienduizenden arbeiders uit Nazi-Duitsland, hadden de meesten van hen slechts één verlangen, nooit meer in „lagers“ of kampen te moeten leven. Dat dit „lager“- of kampeven binnen één jaar in ons democratisch-personalistisch-socialistisch land zou worden doorgevoerd, konden slechts weinigen vermoeden. Thans leven en werken ook in Holland duizenden arbeiders van de „Wederopbouw“ in houten en stenen barakken nog wel niet met prikkeldraad en S.S.-soldaten er om heen, maar toch wel soms 10 en meer km van hun werkobjecten gelegen.

Het vervoer daarheen geschiedt met vrachtauto's (de meeste zonder zitplaatsen) waarin soms 40 à 50 mensen worden gepropt. Protesten van de arbeiders tegen dit „luxueus“ vervoer had meestal tot resultaat, dat de „instantie“ Streekbureau Wederopbouw de schuld gaf aan den werkgever, die volgens hem voor de zitbanken moet zorgen, terwijl de werkgever, volgens het bekende „kastje- en muurrecept“, weer de vrachtauto-chauffeurs beschuldigt, dat zij de zitbanken stelen. Men heeft echter meer auto's met zitplaatsen nodig dan zonder, omdat men er anders een groter aantal arbeiders in kan stuw en zo levert het ontbreken der zitbanken weer een winstpostje op de rekening van H.H. werkgevers. Wanneer dan na veel gekancker het sein werd gegeven: „Jongens, strijken!“ dan kwamen prompt 's avonds weer de auto's met zitbanken (wel niet zulke fijne kussens als in de luxe-auto's van H.H. Wederopbouwers van hun kapitaal),

Deze stoffen zenden, overal waar ze aanwezig zijn, een doordringende straling uit, die de organische weefsels, waarmee zij in aanraking komt, vernietigt. Zodra deze stoffen in het lichaam geraken, oefenen ze een absoluut dodelijke werking uit, doordat ze de lichaamsweefsels tot ontbinding brengen. „Radium-kanker“ of „vliegende kanker“ noemt men deze ziekte.

En deze stoffen geraken gemakkelijk in het lichaam, doordat ze zich, afgezien van hun radioactieve eigenschappen, precies zo gedragen als normale stoffen. Radioactief calcium hoopt zich op in de beenderen, radioactief jodium zet zich af in de schildklier en zo vinden al deze stoffen de plaats, waar ze hun werking kunnen uitoefenen.

Deze stoffen nu, zullen door de bom van Bikini in de atmosfeer worden verspreid. De dieren op de schepen zullen ze inademen, zullen ze van de grond oplikken of met het water meedrinken. Hun organen zullen er door worden aangetast. Sommigen, dicht bij de plaats van het onheil zullen snel sterven, anderen, verder weg, sterven een langzame marteldood. En de militaire deskundigen zullen de harten en de levers en longen, de beenderen en spieren van deze dieren onderzoeken, ze zullen precies nagaan, hoeveel onderdelen

van een miligram nodig zijn om de dood onafwendbaar te doen intreden, ze zullen precies nagaan, hoeveel gram van een stof in de bom moet worden opgenomen om het leven op een bepaald gebied volkomen te vernietigen. Ze zullen nagaan, hoe de bom zo effectief mogelijk kan worden gemaakt, zodat met zo weinig mogelijk kosten de dodelijke werking zo groot mogelijk is. Ze zullen nagaan, hoeveel bommen nodig zijn om honderd, duizend of tienduizend vierkante kilometer land van alle leven te beroven. Ze zullen niets aan het toeval overlaten. Ze zullen zich zo voorbereiden, dat in de eerstvolgende oorlog de dood met wiskundige zekerheid kan worden uitgestrooid, zodat men precies weet, hoeveel kilogrammen nodig zijn om alle leven op het grondgebied van den „vijand“ uit te roeien.

De mens heeft zich nog niet zo lang geleden uit het dierenrijk losgemaakt. Zijn verwantschap met de dieren is nog groot. Groot ook is onze verwantschap met de dieren, die thans bij Bikini worden geofferd aan den god van het kapitaal.

Want even weerloos als deze dieren aan de schepen zijn gebonden, even weerloos zijn de mensen straks overgeleverd aan de meedogenloze vernietiging van de oorlog.

Even zeker, als het organisme van deze dieren door de radioactieve stralen zal worden vernietigd, even zeker zal dit met ons lichaam gebeuren. Of is toch de mens anders dan het dier? Is hij toch minder weerloos? Kan hij zich nog van de slachtbank bevrijden? Er is één groot verschil tussen mens en dier, zelfs tussen het dier en de weerloze, uitgebuite mens in het kapitalisme. Want de mens heeft bewustzijn. Hij weet, wat men aan het voorbereiden is, en wat men straks met hem wil doen. Hij weet dat, en omdat hij dit weet, kan hij zich verzetten.

En er is meer dan dat. Want terwijl het dier onschuldig is aan zijn eigen vernietiging, is de mens zelf hiervan de drijvende kracht. De atoombom, die hem zal vernietigen, is door hem zelf gemaakt. Het duivelse experiment, dat deze vernietiging voorbereidt, is door den mens uitgedacht. De oorlog, die deze vernietiging zal brengen, wordt door den mens veroorzaakt. Het kapitalistisch uitbuitingssysteem, dat de oorlog onafwendbaar met zich meebrengt, wordt door de mensen gedragen. Daarom is er slechts één middel om deze ramp tegen te houden, en dat is de opstand van alle onderdrukte, uitgebuite en geknechte mensen tegen het kapitaal. De opstand, die de kapitaalsheerschappij

moet vernietigen, de grenzen moet doen verdwijnen, die de gehele wereld moet maken tot het gemeenschappelijke bezit van alle mensen en voortgoed een einde moet maken aan de vreselijke doodsdreiging. Het gaat thans om de bewustwording der mensen, om de voorbereiding van deze opstand, om de redding van de mensheid uit de zelfmoord.

HENK HENRIET

Over het algemeen worden kunstrecenties geschreven door zg. deskundigen. Dat zijn dan mensen, die kunstgeschiedenis bestudeerd hebben, en „algemene ontwikkeling“ bezitten, waarmee doorgaans bedoeld wordt, dat ze minstens middelbaar onderwijs genoten hebben. Degenen echter, die de invloed van de kunst ondergaan, zijn niet uitsluitend deskundigen, het zijn gewone mensen, die belangstelling hebben in die richting.

We willen daarom in „Spartacus“ gewone mensen eens hun indrukken laten vertellen van wat er zoal aan kunst geboden wordt.

Dit keer zullen we het hebben over de tentoonstelling in het Stedelijk Museum van werken van Henk Henriët.

We vinden het werk van Henk Henriët een bespreking waard, omdat hij zich een voelde met de arbeiders en voornamelijk, waar zij streden en waar hun klassebewustzijn zich ontwikkelde.

Het treft ons dan ook dadelijk, dat we nu eens niet „dames“ afgebeeld zien in zwierige tooi, maar arbeidersvrouwen. Ook geen protserig dure lijsten, maar eenvoudige houten omlijstingen, waarvan één beslist zelfgetimmerd was. Henriët beeldt het arbeidersleven in al zijn schakeringen uit. Niet alleen de armoede en het povere milieu, maar ook de typen uit de arbeidersbeweging. Zijn plastieken en portretten hebben ons het meest getroffen. Telkens hadden we het gevoel, dat we voor een goede bekende stonden, of kregen we behoefte om eens een avond te praten met den mens, die daaruitgebeeld was. Discussierende arbeiders, arbeiders in luisterhouding met het meedenken op hun gezichten. Deze tekeningen doen ons een verwantschap voelen met Henriët. Uit deze tekeningen begrijpen we, dat hier een mens aan het werk was, die zichzelf een voelde met de arbeiders en hield van de proletariërs. Welk een liefde spreekt er uit zijn kindertekeningen!

Alles bij elkaar genomen, was onze indruk, dat hier de eerste schrede gedaan was op de weg van de proletarische kunst. Een schrede slechts, want Henriët tekende uitsluitend individuen, hij tekende wel de klassebewuste arbeiders of arbeidersvrouw, maar nergens arbeiders gezamenlijk in strijd. Een enkele tekening beeldt een fabriek uit, waarin de sfeer van duffe eentonige arbeid duidelijk vastgelegd is.

Henk Henriët is in Duitse gevangenschap om het leven gekomen. Hij was nog betrekkelijk jong. Hij heeft de arbeiders ondanks zijn te vroeg afgebroken leven een belangrijke nalatenschap geschonken. Jammer, dat het gedenkboek, een verzameling van zijn beste tekeningen en foto's van plastieken, voor een arbeider niet te betalen is.

Een stem uit Arbeidskamp

„VREUGARBEID“

maar blijkbaar toch mooi genoeg voor de wederopbouwers met een kleine w van „Herrijzend Nederland“.

Na een werkdag van 's morgens 7 uur tot 's avonds 6 uur komen de jongens om 6.30 in het kamp en dan is het eten halen in de keuken. De bereiding van dit eten is veelal slecht en smakeloos. Soep en stampot zijn het menu van de dag. Met de hygiëne is het al even droevig gesteld. Smerige en kapotte strozakken, vuile slaapcellen waar 8 man in slapen, stoffige en beschimmelde kisten om kleding en voedsel in te bergen. Over de W.C.'s zullen we maar liever helemaal zwijgen.

Maar in het „praatje op de brug“ door de radio vertellen ze ons toch, dat dit geen „moffenlagers“ zijn, zult U zeggen. Jawel met „praatjes“ kunnen de instanties het wel organiseren, maar in de praktijk blijkt het een „brandende kwestie“ te zijn, om die kankerende arbeiders zoet te houden. Geef hun dus „vreugde en arbeid“ nietwaar, dat hadden ze immers ook bij de Nazi's. Zo heeft dan het Bureau Wederopbouw een „culturele dienst“ met mijnheer Lijmstok als cultuurminister. Een verdomd handige kerel, net als Göbbels, en die verzorgt de „vreugde na arbeid“ door toneelvoorstellingen en cabaret-avonden te organiseren in de cantinezaal van het kamp.

Enkele weken geleden werd in het kamp Deelen bij Arnhem aan de arbeiders het „verzoek“ gericht om 's avonds na het eten de gamellen schoon te maken, met het bevel, aan hen, die daaraan niet voldeden, de volgende ochtend geen pap te verstrekken. Het „verzoek“ van de kampleiding werd niet ingewilligd, want een werkdag van 12 uur vonden de jongens voldoende en prompt kwam op het bevel het parool „Geen pap? Dan rijden de auto's maar leeg naar het werk“. Er werd die ochtend wel pap verstrekt.

De volgende avond kwam er een cabaretgezelschap en sprak mijnheer Lijmstok met zoete, vlijerige woorden over „die stoere werkers voor herrijzend Nederland“, zo iets als: „hoe harder je werkt, des te meer krijg je, hoor! Vanavond krijgen jullie elk vast 10 Amerikaanse sigaretten en jullie krijgen nog veel meer Amerikaanse salfies, maar..... dan moet de zeelieden- en havenstaking eerst eindigen.“

Hoongelach en geroep vanuit 600 monden: „Dan kun je ze wel houden!“ Van dit klassebewustzijn had mijnheer Lijmstok niet terug. Hier dreigde zijn „Vreugde en Arbeidsinstituut“ in elkaar te zakken en hij zou geen echte democraat zijn geweest als hij daarop niet had meegedeeld: „Ja, de kampleiding had reeds lang gemerkt dat

er iets haperde aan de kampgeest en daarom zou er de volgende avond een huishoudelijke vergadering plaats vinden, waar allen hun grieven en klachten konden uiten.“ Nu, dat is tenminste volgens de „spelregels“ nietwaar, zo iets had je toch in Hitler-Duitsland niet.

Er werd op die avond door een 20-tal jongens op ongezouten wijze aan het bevestigd, dat voltallig op het toneelpodium zat, medegedeeld, hoe ook de arbeiders als mensen hun recht opeisen, om behoorlijk gevoed en hygiënisch verzorgd te leven. Vriend Lijmstok en zijn aanhang vonden dat vanzelfsprekend en hij gaf in zijn beantwoording de belofte, dat alles in het werk zou worden gesteld om de kampbewoners beter voedsel, betere hygiënische verzorging en goede ligging te geven. Ja, zelfs zouden er 1000 stalen tafels en stoelen komen.

De arbeiders geloven echter niet meer aan sprookjes en besloten zo spoedig mogelijk een aantal vertrouwensmensen als contact commissie aan te wijzen. Deze commissie zal tot taak hebben controle uit te oefenen op een juist beheer der levensmiddelenbonnen en het regelen van een goede verzorging in het kamp.

Hoewel enigszins traag, aanvaarde het „cultuurministerie“ deze gang van zaken en het zal verder onze taak zijn, de corrupte baantjesgasten onschadelijk te maken en de strijd tegen dit „arbeidsleed-apparaat“ aan te binden.

Arbeidersleven in Rusland

Oorlogen zijn altijd de zwaarste nederlagen voor de arbeidersklasse. Niet in de eerste plaats omdat miljoenen hun leven laten voor de belangen van de klasse, die hen overheerst, maar vooral, doordat de uitbuiting tot het uiterste wordt opgevoerd, terwijl de kosten van de oorlog nog generaties lang op de arbeidende bevolking blijven drukken. Bovendien eist de moderne oorlogsvoering een hele reeks van politieke en economische maatregelen waardoor van de betrekkelijke vrijheid bitter weinig overblijft.

Rusland maakt hierop geen uitzondering. De overwinning van de Russische machthebbers is gekocht met een ontzaglijke nederlaag van de arbeidende bevolking in Rusland, die daarbij in diepe slavernij is geraakt. Reeds bij de oorlogsvoorbereidingen en de 1e oorlog met Finland is dit proces begonnen. Aan de hand van de afgekondigde wetten willen we daarover een en ander berichten.

ARBEIDSBOK. In Rusland moet ieder arbeider een arbeidsboek hebben, dat bij de directie blijft berusten, zolang hij daar werkt. Geen onderneming mag een arbeider zonder arbeidsboek te werk stellen. Alle arbeidsovertredingen en straffen alsmede disciplinair ontslag worden in dit boek genoteerd. (Decreet 21 Dec. '38). Tot 1940 was een dag ongeoorloofd verzuim of 20 minuten te laat komen reeds voldoende voor ontslag. Daaraan was dan verbonden het inhouden van de distributiekaart en zelfs kon het recht op woonruimte verbeurd verklaard worden. (Decreet 29 Dec. '38). Deze laatste bepalingen zijn nu ongeheven.

BEDRIJFSBINDING. Sinds 1940 mag geen arbeider zijn bedrijf verlaten, dan met toestemming van de directie. En ook de directie kan hierbij niet doen, wat ze wil. Ontslag moet de directie verlenen, als de dokter den arbeider ongeschikt voor het werk verklaart en er in een ander deel van het bedrijf geen passend werk te vinden is. (26 Juni '40). Ieder, die zijn werk zonder verlof verlaat, krijgt 2 maanden gevangenisstraf. Ongeoorloofd verzuim, of meer dan 20 minuten te laat komen wordt met ten hoogste 6 maanden dwangarbeid gestraft, die in hetzelfde bedrijf verricht moet worden en waarbij 25% van het loon wordt ingehouden. Alle disciplinaire zaken, die uit deze wet voortvloeien, moeten binnen 5 dagen berecht worden. De rechtspraak wordt uitgeoefend door één enkelen rechter en gaat buiten de gewone districtsrechtbanken om. Bazen of chiefs, die de overtreders niet aanklagen (17 Juli '40) en rechters, die toegevendheid tonen (24 Juli '40), worden met zware straffen bedreigd.

Deze maatregelen hadden eerst alleen betrekking op de staats- en coöperatieve bedrijven. Later werden ze uitgebreid tot de

tractoren-stations (2 Oct. '40). In de herfst van 1940 publiceerde de sowjetpers een stroom van brieven van vrouwen uit de meer bevoorrechte kringen, waarin er op aangedrongen werd, deze maatregelen ook tot de dienstboden uit te breiden. Ten slotte zij in verband met de bedrijfsbinding nog vermeld, dat een decreet van 19 Oct. '40 bepaalde, dat alle individuele arbeidsovereenkomsten werden opgeheven en dat iedereen in ieder deel van de Sowjet-Unie te werk gesteld kon worden.

ARBEIDSDIENST. Jaarlijks worden 800.000 tot 1 miljoen jonge arbeiders voor de arbeidsdienst opgeroepen. Na een oefentijd van 6 maanden tot 2 jaar zijn ze gedurende 4 jaren verplicht, daar te werken, waar ze heen gezonden worden. (2 Oct. '40).

ARBEIDSTIJD. De decreten van 26 Juni en 3 Juli veranderden de arbeidstijd. De 5-dagenweek met 7 uren per dag werd vervangen voor de 6-dagenweek met 8 uren per dag, terwijl ook overwerk en nachtarbeid werd toegestaan. Een volgend decreet bracht het aantal feestdagen terug op 5 per jaar (12 Juli '40), waarop weldra de afschaffing van de „Engelse Zaterdag“ volgde (27 Juli). Bij de verlengde werktijden mochten de lonen echter niet stijgen, zoodat alle uurlonen en stukwerkertarieven verlaagd werden.

TARIEFWERK. Dat de arbeiders daarbij tot het uiterste werden uitgezogen, blijkt uit de verklaring van Shvernik, bestuurder van de Russische vakverenigingen, op 16 April '41, dat 22% tot 32% van de arbeiders niet in staat waren, hun productienorm te bereiken. De arbeiders kunnen echter geen invloed op de prijzen van het stukwerk oefenen.

DE VAKVERENIGINGEN. De Russische vakverenigingen zijn geen organen voor de strijd om de arbeidsvoorwaarden, maar een onderdeel van de uitbuitingsmachine. Dat is niet nu pas, maar dat was al reeds jarenlang het geval. Reeds op 8 Juli '33 schreef het vakverenigingsblad „Trud“ („Waarheid“) over de taak der vakorganisaties:

„Hun eerste doel is, leiding te geven aan de strijd voor het doel vervullen en overtreffen van de voorgeschreven norm van werk door iedere arbeider“.

En het blad van „de partij“, de „Prawda“ van 29 Dec. '35 bevat een artikel van Andrejew, waarin „de partij“ van mening blijkt, dat:

„De loonschaal geheel in handen van de leiders der industrie gelaten moet worden. Zij moeten de norm vaststellen.“

Men moet echter niet denken, dat „de partij“ hier in tegenstelling tot de vakverenigingen stond. Reeds had de vakver-

enigingsleider Weinberg in de „Trud“ van 8 Juli '32 geschreven:

„Het eigenlijke vaststellen der lonen en de regeling van het arbeidsproces eisen, dat de industriële leiders en de technische directieuren belast zijn met de verantwoordelijkheid in deze aangelegenheden. Dit wordt ook bepaald door de noodzaak van een enkele autoriteit en het verzekeren van economisch beheer in de leiding der ondernemingen... (De arbeiders) moeten zich niet tegen de regering verdedigen. Dat is absoluut verkeerd. Dat is de administratieve organen een beentje lichten. Dat is een links-opportunistische afwijking, de vernietiging van individuele autoriteit en het ingrijpen in de afdeling administratie“.

Uit deze opvatting is het dus ook te begrijpen, dat de vakverenigingen ook wel optreden, om de lonen te verlagen. Zo bevat de „Trud“ van 10 Febr. '32 een artikel, waarin stond, dat de vakvereniging der machinisten de aandacht der regering vestigde op het feit, dat in verschillende bedrijven hoger loonen werden betaald, dan in het budget was aangegeven. De vakverenigingsleiders deden toen stappen bij de rechtbank, om de bedrijfsleiders te doen beboeten.

BEWEGINGSVRIJHEID. Men kan zich afvragen, hoe het komt, dat er zo moeilijk krachtige oppositie tegen de beknutting van iedere vrijheid ontstaan. Ongetwijfeld speelt hierin een rol, dat alleen een „gelijkgeschakelde pers“ en een „gelijkgeschakelde radio“ bestaan, terwijl het verboden is andere organisaties op te richten, dan de regeringsorganisaties. Maar daarnaast komt nog een andere omstandigheid. En dat is deze: De gewone arbeidersbevolking mag n.l. praktisch gesproken niet reizen. Sinds '32 moet iedereen in het bezit zijn van 'n paspoort en niemand mag langer dan 24 uur de plaats van inwoning verlaten, zonder toestemming van de politie. Een toestemming wordt dan in de pas aangevraagd. Overtreding kan met verbanning naar Siberië worden gestraft. (Decreet van Dec. 1932). Het is duidelijk, dat het vormen van een samenhangende oppositie over het hele land hiermee ten zeerste wordt bemoeilijkt.

Op illegale reizen naar het buitenland staan nog zwaardere straffen. Het decreet van 6 Juni '36 stelt 10 jaar gevangenis of de doodstraf in uitzicht voor zo'n illegale reis. Tevens worden de volwassen leden van het gezin van de wetovertreder gearresteerd en krijgen 5 of 10 jaar gevangenisstraf, indien ze van de reis afwisten. Hebben ze er niet van geweten, dan komen ze er met 5 jaar Siberië af.

STRAF OP DIEFSTAL. Trouwens, deze barbaarsheid vindt men ook terug in de strafwetgeving op diefstal. Diefstal van staatsgoederen of van goederen van een collectieve boerderij is strafbaar met 10 jaar gevangenisstraf of met de dood. (7

Een staker schrijft ons:

De stakingen van Schiphol, Nederlandse Dok en Scheepbouw Mij, en Amsterdamse Droogdok Mij., zijn ten einde. Voor we echter over de tegemoetkoming aan de eisen van de arbeiders iets gaan zeggen, eerst een rechtzetting.

In ons vorig nummer van 22 Juni j.l. staat aan het einde van een artikel over „De stakers antwoorden Blokzijl“, dat: „Zo gaat dan een prachtig stuk klassenstrijd ten einde en het moet gezegd, met een nederlaag voor de arbeiders“. Wij kwamen tot deze conclusie temeer, daar de arbeiders eerst het werk moesten hervatten en pas daarna zou onderhandeld worden over de voorwaarden. Precies in het kader dus van de spelregels van Minister Schermerhorn, eerst werken en dan praten.

Inderdaad hebben de arbeiders de stakingen op deze wijze beëindigd en daar ons toen nog niets bekend was onder welke voorwaarden er nu verder gewerkt zou worden, deed ons dat tot deze uitspraak komen.

De houding van de arbeiders, door het verwerpen van het voorstel der landelijke leiding der E.V.C. om zonder meer aan het werk te gaan, schijnt beslissend te zijn geweest voor de inwilliging van een groot gedeelte der eisen. Op Schiphol is volgens het „Handelsblad“ de volgende overeenkomst tot stand gekomen.

1. Bij iedere firma op Schiphol wordt een kern van 3 arbeiders gevormd, die zich bezig zal houden met de vraagstukken vallende buiten de officiële loonregeling, welke door het College van Rijksbemiddelaars bindend aan het bedrijf is opgelegd.

2. Deze kernen zullen bestaan uit één lid, gekozen op voordracht van de samenwerkende vakbonden, één lid op voordracht der E.V.C. en één gekozen door vrije stemming. Uit bovenstaande kernen zal een overkoepelingscommissie worden gekozen. Wij moeten hier spreken, van de terugkeer van een voor 2/3 verminkte contactcommissie.

Echter wanneer het voorstel, door de E.V.C.-leiding in de „Apollon“ gedaan, was aangenomen, zou zelfs van een terug-

keer van deze verminkte contactcommissie geen sprake meer zijn geweest.

Over de opheffing van de metaalarbeidersstaking van de N.D.S.M., vernamen wij het volgende:

In een vergadering, welke in de „Diamantbeurs“ onder leiding van de oude arbeiderskern der Mij. werd gehouden, werd bekend gemaakt, dat aan de eisen der arbeiders tot 70 à 80% zou worden tegemoet gekomen en zij adviseerde op deze belofte in te gaan.

Eerst echter zouden de arbeiders het werk weer moeten hervatten en daarna zouden direct de onderhandelingen worden geopend. Met meerderheid van stemmen werd dit voorstel aangenomen. Interessant is het, deze onderhandelingen te memo- reren, daar het verloop hiervan de standvastige houding van de arbeiders in het oog doet springen.

Reeds de eerste dag dat het werk was hervat begonnen de besprekingen, waaraan 40 personen van de kern en 8 directieleden deelnamen.

Nadat de besprekingen waren begonnen, begaf de directie zich reeds bij het begin op allerlei zijpaden en drong niet direct door tot de zaak waar alles toch om draaide, n.l. de tariefkwestie. Zij wilde wel kleine concessies doen, doch deze werden energiek door den voorzitter van de kern afgewezen.

De kernleden hadden voor de besprekingen besloten, dat alleen de voorzitter alle vragen zou stellen en beantwoorden.

Telkens wanneer dan ook een der directeuren een vraag aan verschillende kernleden stelde, wezen deze met hun vinger naar den voorzitter van hun kern. Na uren van beraadslaging merkte een der directeuren zoets op van „tegenover een muur te staan“. De directieleden kregen nu onderling kwestie met elkaar en enkele verlieten verhit de plaats van bespreking.

Inmiddels werden de arbeiders op de werf ongeduldig en toen de besprekingen maar voortduurden, begonnen vele arbeiders een sit-down staking.

Toen de volgende morgen één der di-

recteuren de werf op kwam en daar enige arbeiders zag staan praten, werden deze op staande voet door hem ontslagen. Andere arbeiders kwamen toelopen en zeiden hem, dat, als deze arbeiders ontslagen waren, hij hen ook als ontslagen kon beschouwen.

Nog diezelfde dag kwam de bekendmaking, dat de tarieven grotendeels zouden vervallen en de arbeiders in het vervolg 20% boven hun grondloon zouden ontvangen en datgene wat boven deze 20% verdiend wordt, gelijktijdig over alle arbeiders zal worden verdeeld.

Vervolgens zal er uit elke afdeling van de Mij. één van de beste vaklieden worden gekozen om, na psycho-technisch getest te zijn, in de calculatie-afdeling te worden opgenomen om mede te werken aan het opmaken van prijzen en lonen, welke voor elk project moeten worden gemaakt. Hier schuilt een gevaar!

De arbeiders zullen goed moeten toezien, dat deze mensen niet misbruikt worden door de directie en ook, dat het geen bureaucratische elementen worden, die de belangen van hun kameraden uit het oog gaan verliezen.

In elk geval moeten deze mensen afzetbaar zijn.

Ook aan de A.D.M. is het conflict beëindigd en zijn de eisen praktisch alle ingewilligd.

Zolang de zeeliedenstaking voortduurt, zal de directie in overleg met de kern onderzoeken, welk werk besmet is. Is een werk besmet, dan zal daar niet op behoeven te worden gewerkt. Ook zal hier, hoewel dit geen eis der stakers was, de tariefkwestie in gemeenschappelijk overleg onder het oog worden gezien.

Kameraden, de strijd is niet voor niets gestreden. Nogmaals, de houding van de arbeiders in de „Apollon“ op 1 Juni is de juiste geweest. De ondernemers hebben uit deze houding hun conclusies getrokken. Zij zijn er wel ingeslaagd de leiding der E.V.C. omver te gooien, doch zagen de arbeiders als een muur tegenover zich.

Het moet duidelijk worden, dat alleen het naast elkander staan van de arbeiders en het zelf voeren van de strijd, de weg tot overwinning baant. Gaat voort, nu deze strijd gestreden is met in het bedrijf de bedrijfsorganisatie zo sterk mogelijk te maken.

Geef de dagelijkse strijd, welke ge zelf moet voeren niet meer uit handen. Geef anderen geen gelegenheid meer de arbeidersstrijd om te buigen naar hun eigen belangen.

De arbeiders hebben er geen belang bij in een organisatie te zijn die smeekt om erkenning. Want, wanneer zo'n organisatie erkend is, gaat ze met de andere reactionaire vakbonden aan de groene tafel zitten en de arbeidersbelangen voor Judaspenningen verkopen.

De bewuste arbeiders uit de E.V.C. kunnen geen fusie willen met het N.V.V., waar ze nota bene zelf uit weggelopen zijn. Alleen in de bedrijven ligt onze kracht. Alleen van hier uit kan de strijd tegen de bourgeoisie met gunstig resultaat worden gestreden.

Aug. '32). Alle personen boven de 12 jaar vallen onder deze wet. Aan kinderwetgeving op dit punt is men klaarblijkelijk nog niet toe. Want volgens een speciaal decreet van 7 April '35 moeten voor kinderen boven de 12 jaar dezelfde straffen voor diefstal en beschadiging van staats- en collectiefbezit worden toegepast als voor de volwassenen, terwijl die zaken ook door dezelfde rechtbanken behandeld moeten worden.

Zoo geeft b.v. de Franse arbeider M. Yvon, die jarenlang in Rusland heeft gewerkt en zijn ervaringen en ontgoochelingen heeft neergelegd in zijn boek „Rusland zoals het is“, (1938), een aantal ci-

taten uit de officiële Russische pers. Twee boeren werden tot 10 jaar gevangenisstraf veroordeeld voor het stelen van 4 kg graan uit hun collectieve boerderij. Twee andere boeren van een collectieve boerderij werden ter dood veroordeeld voor het onrechtmatig gebruik van een paard en een roeiboort, die tot de boerderij behoorden. In beide gevallen echter werd de straf echter gematigd, toen hoger beroep werd aangetekend. Yvon haalt deze voorbeelden uit de „Prawda“ van 28 April '34.

We willen aan dit alles geen verder commentaar toevoegen. De feiten spreken genoeg voor zich zelf.

Loden Soldaatjes

Het wemelde vandaag in de stad van uniformen. Nee, het waren geen Canadese en natuurlijk ook geen Duitse. De oorlog is toch immers voorbij? Of dacht U soms van niet? Het waren padvindersoniformen. Tussen kraag en hoed waren gezichten. En onder de broekspijpen staken benen. Bewegende benen. Keurig op de maat marcherende benen. Een, twee, allemaal gelijk. Als soldaten. Netjes marcheren. Makkelijk, hoef je niet bij te denken, alleen maar commando's opvolgen. De oorlog is voor bij, zei U toch?

Het wemelde vandaag in de stad van uniformen. Nee, ook geen padvindersoniformen. Ze bewogen zelfs niet. Ze kwamen niet van hun plaats. Tussen hoed en kraag onbewegelijke gezichten. Onder de broekspijpen onbewegelijke benen. Het waren maar loden soldaatjes in de etalages van de speelgoedwinkels.

Of we grapjes maken? Jullie een beetje op stang willen jagen? Om de dooi-dood niet. Het is ernst, bittere ernst. De leven-de padvindersonen en de stijve, onbewegelijke speelgoedsoldaatjes zijn ernst, bittere ernst. Ze behoren allen tot de oorlogsvoorbereiding, ze behoren tot het wapenarsenaal van de bezittende klasse. Het zijn de mid-delen, die de bourgeoisie gebruikt om onze jongsten gevechtssklaar te maken.

Voor onze oudste jongens heeft ze nog andere ijzers in het vuur.

Die krijgen geen speelgoed geweer-tjes meer in hun handen, maar echte. Die spelen geen soldaatje, maar zijn het. De oorlog is toch voorbij? NEEN, LEZER DE OORLOG IS NIET VOORBIJ. En zij is niet voorbij zolang er een uitbuitende klasse bestaat!

De oorlog is niet voorbij, zolang wij goedvinden, dat onze kinderen opgeroepen worden voor de dienstplicht. Een deel van hen gaat al zeer binnenkort de oorlogshel in. Zij gaan naar Indië. De jongens zelf willen soms wel graag. Ze denken aan een avontuur. In het A.N.J.V.-blad „Eén” d.d. 25 Mei staat ter waarschuwing een brief afgedrukt van zo'n „avonturier”. Wij citeren: „We rolden af en toe over de lijken. Het stikte van de snipers in de bossen. Iedere boom moest nagekeken worden. Een sniper, die naderhand een Jap bleek te zijn, schoot twee jongens neer. Ze zijn gisteren nog begraven op de Europese begraafplaats. We werden toen zo vuil, dat we alle extremisten die we tegenkwamen in de pan hakten. Eerst schoten ze op je en als ze dan zagen, dat ze het niet meer konden houden, stonden ze te flemen: toean, toean, tida passang” (mijnheer, niet schieten). Nou, de bajonet was ook goed genoeg voor ze. Dat spaart patronen...

Geestelijk en lichamelijk verminkt worden onze jongens, niet alleen in deze oorlog. En de geestelijke vermindering begint al

heel jong. Die begint bij de loden soldaatjes en de uniformen. Het leven van den proletariër in de kapitalistische wereld is zwaar en moeilijk. In alle opzichten tracht de bezittende klasse ons te beheersen, materieel en geestelijk.

Tussen Regge en Dinkel

In het vorige nummer schreven we over het dreigende arbeidsconflict bij de firma Gelderman te Oldenzaal en troffen we naar aanleiding daarvan in het Twentse Vrije Volk van 19 Juni een ingezonden schrijven aan van een ouden arbeider uit Winterswijk, die al enkele jaartjes mede loopt in de strijd.

Deze schrijft:

„Met bitterheid en wrevel denken wij terug aan de tijd, toen deze wijze van werken algemeen was. Men wil nu een proef nemen met het 12-getouwenstelsel, maar wij weten beter. Binnenkort zijn het er weer 16 of 20 en kan de wever de gehele dag van het ene touw naar het andere rennen, opgevreten door de zenuwen. Want ook bij 20 getouwen zal het horloge uitwijzen, dat de arbeider zoveel maal per dag 2 of 3 seconden „rust” heeft genomen. Met vreugde heb ik dan ook gelezen, dat de arbeiders vierkant afwijzend staan tegen een proefneming met het 12-getouwenstelsel”.

Tot de besturen der organisaties zegt de briefschrijver:

„Pas op, dat ge Uw invloed niet verliest. Praat niet teveel met als resultaat, dat ge de arbeiders wegjaagt. En tot de arbeiders zeg ik, houdt stand. Laat je niet verleiden door zoet gefluit van welke kant dit ook komt. Strijdt voor menselijke arbeidsvoorwaarden. Alle textielarbeiders zullen U dankbaar zijn”.

Met voorbij gaan van het foutieve denken waarvan ook deze arbeider blijkt geeft n.l. zijn beroep op de besturen, is de inhoud van dit schrijven een bevestiging van het door ons ingenomen standpunt en tegelijkertijd weer een bewijs, dat de textielarbeiders anders zijn gaan denken en er niet aan denken zich weer terug te laten dringen in het oude hoekje, waarin zij vroeger zaten. De textielarbeiders zullen echter terdege op moeten passen en door daadwerkelijk verzet ook moeten tonen, dat zij daartoe niet bereid zijn, anders zou het kunnen gebeuren dat zij desondanks toch weer in dat zelfde hoekje terecht komen.

Dit blijkt o.i. ook duidelijk uit het standpunt kenbaar gemaakt door het College van Rijksbemiddelaars met betrekking tot het ploegenstelsel. We schreven reeds, dat bij het C.A.O. was bepaald, dat de vergunning tot ploegenwerk reeds per 31 Mei was afgelopen, dat de heren fabrikanten echter nog steeds rustig doorgingen met hun arbeiders in ploegen te laten werken en dat ook hier tegen de arbeiders in verzet kwamen. Het College van Rijksbemiddelaars schrijft nu te erkennen, dat het ploegenwerk aanzienlijk ingrijpt in het privéleven en de huiselijke omstandigheden van den arbeider. Dat echter de nijpende schaarste aan textielgoederen en de veel voorkomende onevenwichtigheid van het productieapparaat ploegenwerk noodzakelijk maakt en dat het dus een nationale plicht is zich het ongerief van het ploegenwerk te getroosten. Men doet daarom een dringend beroep op de Twentse bevolking geen „kostbare productietijd” verloren te laten gaan in onvruchtbaar getwist over deze van hoger hand goedgekeurde regeling.

M.a.w. we moeten weer op gaan Louwen. Er moet tekstiel worden uitgevoerd om deviezen te verkrijgen. (Dit wordt wel niet gezegd, doch dat is zo) We

Daarom moeten we voortdurend waakzaam en strijdbaar zijn. We moeten strijden tegen de gevaarlijke, vergiftige opvoeding, die zij onze kinderen geven, maar nog groter en moeilijker is onze strijd, als zij het beschikingsrecht over hun jonge levens opeisen. Daar is maar één wapen tegen. Het machtigste wapen. De gezamenlijke strijd.

hebben een regeling getroffen van hogerhand, zonder er jullie in te kennen, en daarmee basta. Alle gepraat er over is vruchteloos, de wederopbouw is nummer één, jullie zult daarvoor moeten opbrengen. Duidelijker had het o.i. niet gezegd kunnen worden. De arbeiders hebben hun bereidwilligheid getoond mede te willen werken aan de z.g. wederopbouw. Tot en met 31 Mei wilde men daartoe in ploegen werken. Dit was de vinger, die men ter tegemoetkoming had toegestoken. De arbeiders zullen echter moeten leren, dat tegenover het kapitalisme geen tegemoetkoming mogelijk is - anders dan op straffe van eigen ondergang. Geef men de vinger, dan neemt de bezittende klasse de gehele hand. Dat is ook hier weer het geval en de textielarbeiders zullen werkelijk door strijd moeten overtuigen al datgene wat men hen op slinkse wijze heeft ontnomen. Een andere weg is er niet.

ZOMERKAMP SPARTACUS

Op de laatste Zondag van Juni ga ik van een paar kamers naar huis. Het is een mooie zomerdag en ik loop in het lekkere zonnetje te peuzelen over onze kampweek. Vanzelfsprekend, want ik heb op mij genomen voor de volgende krant weer een bericht klaar te maken.

Het behoeft niet zo lang te zijn en bijzondere mededelingen zijn er niet te doen. De deelnemenden krijgen immers op tijd een circulaire thuis, waarin alle staat wat voor hen van belang kan zijn.

Kon ik daar maar in schrijven, dat we gegarandeerd net zulk mooi weer zullen hebben als het deze Zondag is..... Maar ja, er zijn meer van die belangrijke dingen, waar ik nog niet zeker van ben.

Bijvoorbeeld: de bonte programma's van muziek en zang, van ernstige en luimige voordrachten, leke spel en wat dies meer zij. De kameraden zeggen denken: die dingen komen best in orde. Vrijwillige spontane medewerking, particulier initiatief... Jawe zeker, maar als je met de organisatie belast bent heb je graag zekerheid omtrent het een en het ander. Wij zijn aangewezen op de beschikbare krachten in onze eigen geleiders, maar laten zij zich dan ook vrijmoedig melden! Het is nu meer dan tijd dat we kunnen afspreken wat er gebracht zal worden. Zond dus spoedig bericht!

Strikt genomen kunnen reeds nu geen aanmeldingen meer worden aangenomen: de beschikbare plaatsen zijn bezet. Als dit bericht dus in druk verschijnt is de aanmeldingstermijn onherroepelijk gesloten.

We doen bij deze nog een dringend beroep op allen die een tent bezitten en in onze kampweek niet gebruiken, deze aan ons af te staan. Ook de vorm van medewerking zal zeer op prijs worden gesteld!

13 Juli 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 28

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Voord. adres: Beursstraat 17, A'dam - C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie: Trouwingsstraat 811
Postbus 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” - Amsterdam

Het consumentencrediet

Crediet betekent vertrouwen. Maar de kapitalistische samenleving kent geen crediet in de normale zin van het woord, zonder dat dat vertrouwen door waarborgen verzekerd is. Schrik niet lezer. Het onderwerp dat wij nu gaan behandelen hoort niet thuis in de financieel-economische rubriek van de grote pers en is ook niet overgenomen uit een beurscourant.

We behoeven niet te spreken over theorieën van economen van naam, zoals Böhm-Bawerk, Schumpeter, Macleod, of hoe ze ook anders mogen heten, die allen op hun beurt de grote waarde van het crediet hebben bezongen.

Ook zullen we niet veel zeggen over goudclausules bij geldleningen en evenmin theorieën ophangen over overheids- en particulier crediet.

Niet dat het consumentencrediet met dat alles geen verband houdt. Ongetwijfeld zijn er heel geleerde betogen over het consumentencrediet op te zetten en dat heeft in de nieuwe Tweede Kamer die als eerste onderwerp het „Ontwerp Consumentencrediet” de vorige week te behandelen kreeg, dan ook ongetwijfeld plaats gehad. Maar voor ons is dat in dit geval niet nodig.

Het crediet waarover wij dus nu gaan spreken, moet zijn grote waarde bewijzen aan ons, de consument met een inkomen van minder dan f 3.000 per jaar, de arbeiders.

De waarde van dit crediet moet dan eigenlijk daarin worden gezocht, dat alleen door zijn verlening door de staat aan de consumenten (dat zijn wij), deze enigermate staat worden gesteld om een klein deel van de voortbrengselen van de arbeiders dat zijn wij ook) te kunnen kopen.

Wat ziet hoe moeilijk het onderwerp wordt gemaakt. In het geheel niet voor arbeidershoofden. Wij zouden immers veel te nauw geneigd zijn, om het probleem, van het consumeren van het product door de consumenten die hetzelfde voortbrengen, tot de vereenvoudigste proporties terug te brengen.

De goudclausule, bij de credieten in het grote internationale economische leven bedoeld als een waarborg, dat de credietnemer ten volle aan zijn verplichtingen tot terugbetaling van het geleende zal voldoen, vindt in het consumentencrediet een waardige tegenhanger in het begrip: Inhouding bij de loonbelasting. Had niet reeds Nazi-Duitsland vastgesteld, dat in kapitalistisch verarmde landen arbeid goud verving? En is er dus bij het consumentencrediet een betere „goud clausule” te bedenken dan inhouding op het arbeidsloon?

Geleerde vertogen over het onderscheid tussen overheidscrediet en particulier crediet zijn hier overbodig, want het consumentencrediet handelt over het crediet van de overheid aan den particulier. Beiden zijn er bij betrokken, want wat de overheid uitleent, moet zij op haar beurt ook weer lenen.

Maar, nu alle gekheid op een stokje. Laten we ons tot de feiten bepalen.

Het ontwerp consumentencrediet, dat thans door de Tweede Kamer is aanvaard en aan de overzijde van het Binnenhof door de Eerste Kamer dus binnenkort zal worden herbehandeld, houdt de algemene regelen in waaronder de regering in het najaar van dit jaar bereid zal zijn aan de nu reeds zes jaar uitgekleden arbeidersgezinnen crediet te verschaffen, ter aankoop van wat nieuw lijfgood.

„Nooit weer terug naar vóór 1940” werd in de bezettingstijd gehoord en dat was ook de wens van alle arbeiders. We staan er nu erger voor dan ooit tevoren. Het ontwerp is de openlijke erkenning van het feit, dat het arbeidersloon onder controle van de staat vastgesteld, te laag is

om op normale wijze in de huisgezinnen straks datgene aan te schaffen, wat daar schreeuwend hard nodig is.

Straks; want nu is er zo goed als niets te koop.

Straks; maar, zegt de Minister van Financien, we behoeven ons niet voor te stellen, dat spoedig een grotere hoeveelheid goederen aan de markt zal komen. En hij is daarom van mening, dat het bedoelde crediet ook niet een zo grote omvang zal aannemen. Minister Drees van Sociale Zaken, die zich bij dit onderwerp nu eens van de beste kant had kunnen laten zien, voegde daaraan toe, dat „vooralsnog” een algemene loonsverhoging niet mogelijk is. Het is een fraaie vertoning.

Het komt er dus op neer, dat van de huidige lonen gepoogd zal moeten worden ook nog kleding, schoeisel, dekens, meubels, serviesgoed en keukengerei te vernieuwen.

Nu is dus de bedoeling, dat het benodigde door middel van het opnemen van crediet bij de staat in de vorm van waardebons, zal kunnen worden gekocht. Maar de terugbetaling, wij duiden daar reeds op, wordt verzekerd door inhouding op het loon, gelijktijdig met de loonbelasting. Het opgenomen crediet moet in twee jaren op deze wijze zijn terugbetaald.

Verder is van de voorwaarden waaronder dit consumentencrediet zal worden verstrekt, nog niet veel bekend. Het wetsontwerp is n.l. slechts het raam van het gehele plan, waarvan de uitvoeringsbepalingen voorlopig geheim blijven. Zo is de moderne democratie. De vereerders van dit stelsel mogen zich dit wel eens goed in het hoofd prenten. Evenals onder het fascisme wordt regeren steeds meer gericht op het overvallen van de mensen met verrassingen. De „gemeenschap” voor voldongen feiten plaatsen en voor snelle niet te overzien beslissingen stellen. Dat werkt door in alle onderdelen van de regeringspolitiek en dat noemt men dan „democratie”.

Dat algemene raam van dit ontwerp, houdt dan in, dat het crediet in het algemeen niet meer dan gemiddeld f 100.— per gezinslid mag bedragen. Voor man en vrouw samen f 300.— Een aangenomen amendement van een katholiek kameralid, voegde daar aan toe, dat voor grote gezinnen, van het vijfde gezinslid

UIT DE INHOUD:

Het Russische intellectueel-paradijs.
Spanje 10 jaar geleden.
Luchtkastelen.
Indonisië.
Kruispunt van belangen.